

ת"פ 44362/01/19 - מדינת ישראל נגד יאיר חסן

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 44362-01-19 מדינת ישראל נ' חסן(עציר)

בפני
המאשימה
כבוד השופטת זהר דיבון סגל
מדינת ישראל
באמצעות יחידת תביעות שלוחת רחובות
ע"י עו"ד רותם פסחה נבון
נגד
הנאשם
יאיר חסן (עציר) ע"י עו"ד אסף בקרמן
גזר דין

1. ביום 25.5.2020 הודה הנאשם בהתאם להסדר טיעון דיוני, בעובדות כתב האישום האוחז בחובו 4 אישומים, והורשע בפריצה לבניין שאינו דירה וביצוע גניבה - 3 עבירות לפי סעיף 407(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), היזק לרכוש במזיד - 3 עבירות לפי סעיף 452 לחוק העונשין, הסגת גבול - לפי סעיף 447(א) לחוק העונשין וגניבה - עבירה לפי סעיפים 383+384 לחוק העונשין.

2. כחלק מהסדר הטיעון התבקש שירות המבחן להגיש תסקיר בעניינו של הנאשם אשר יבחן את נסיבות ביצוע העבירות, נסיבותיו האישיות של הנאשם ויעביר המלצותיו לבית המשפט. ועתה מונחים בפני בית המשפט 5 תסקירים (19.10.2020, 18.4.2021, 11.7.2021, 13.7.2021, 27.1.2022). אלו מגוללים את הרקע האישי המשפחתי של הנאשם, היסטוריה עבריינית והתייחסותו של הנאשם לנסיבות ביצוען של העבירות, ההליך הטיפולי, הערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום. אקדים במעט את המאוחר ואומר כי על אף שבשלב מסוים של ההליך אפשר היה להביע אופטימיות זהירה באשר לאפשרות כי הנאשם יתמיד בטיפול, הנאשם חזר לסורו ונעצר בתיק אחר, ובסיכומו של דבר, שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית.

3. הסדר הטיעון הדיוני לא כלל הסכמה לעניין העונש וכל צד טען כראות עיניו.

כתב האישום המתוקן

4. לפי עובדות האישום השני: בתאריך 23.11.2018 בשעה 20:15 או סמוך לכך התפרץ הנאשם לבית ספר תיכון בגבעת ברנר, בכך שפתח חלון הזזה במשרד אב הבית ונכנס דרכו לבית הספר. באותן הנסיבות פרץ הנאשם את כספת בית הספר בכך שניתק את דלת הכספת מציריה בדרך שאינה ידועה למאשימה ונטל מתוכה כסף מזומן בסך 3,000 ₪ ומצלמת ניקון.

5. לפי עובדות האישום השלישי: בתאריך 31.08.2018 בשעה 03:00 התפרץ הנאשם לבית ספר ביבנה בכך שטיפס על מרזב המבנה ונכנס דרך חלון השירותים בקומה השנייה. באותן הנסיבות פרץ את כספת בית הספר בכך שפער חור בתחתית הכספת באמצעות חפץ שטיבו המדויק אינו ידוע למאשימה ונטל מתוכה כסף מזומן בסך 1,000 ₪ רשימת פרטי אשראי של תלמידים ופנקסי המחאות. בהמשך שבר הנאשם מנעול ארון בבית הספר ונטל מתוכו שני מחשבים ניידים וצג דיגיטלי.

6. לפי עובדות האישום הרביעי: בתאריך 28.7.2018 בשעה 23:30 או סמוך לכך הסיג הנאשם גבול לבית ספר ברחובות בכך שטיפס לקומה השנייה של המבנה, פתח את חלון ההזזה שבחדר המנהלת ונכנס פנימה. בנסיבות אלו פרץ הנאשם לכספת בחדר המנהלת ונטל ממנה כסף מזומן בסך 3,000 ₪.

7. לפי עובדות האישום החמישי: בתאריך 16.6.2018 בשעה 12:40 או סמוך לכך התפרץ הנאשם למכללת אורט ברחובות בכך שפתח את דלת המזכירות באמצעות חפץ חד שטיבו המדויק אינו ידוע למאשימה ונכנס פנימה. הנאשם שוטט במבנה המכללה ובשעה 15:10 עזב את שטחה. בהמשך ובתאריך 17.6.2018 בשעה 03:00 או סמוך לכך שב הנאשם אל שטח המכללה ונטל שתי כספות אשר הכילו כ- 1,000 ₪ המחאות השייכות לסטודנטים, כסף מזומן בסך 12,000 ₪ ופנקסי המחאות. הנאשם עזב את שטח המכללה עם הרכוש הגנוב תוך שהותיר אחריו נזק לדלתות ארונות ודלתות כניסה למשרדים.

תסקירי שירות המבחן

תסקיר שירות מבחן מיום 19.10.20 (להלן: התסקיר הראשון)

8. מהתסקיר עולה כי הנאשם בן 27, התגורר עם אמו ברחובות, אינו עובד. לדבריו סיים 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות חלקית. הוא גילה בעיות התנהגות מגיל צעיר, תיאר כי הרקע לכך היה חוסר מעורבות של הוריו בחינוכו. הנאשם טופל בשירות המבחן לנוער ושולב במסגרות והוסטלים לנוער באמצעות מחלקת הרווחה. גם באלו גילה בעיות התנהגות ומשמעת והתקשה להיענות לסמכות ולאורך זמן. לדבריו עבר אבחון פסיכודיאגנוסטי וכן עבר הערכה פסיכיאטרית. הנאשם לא גויס לצבא על רקע מעורבות בפלילים. הוא נעדר יציבות תעסוקתית ונקלע לקשיים כלכליים. הוריו של הנאשם סובלים מבעיות בריאותיות שונות.

9. הנאשם הוא השני בסדר הלידה. הוריו סובלים מבעיות בריאותיות. הנאשם שיתף את שירות המבחן כי הוריו התגרשו בצעירותו, הילדים נותרו בחזקת האם, אך לאחר משבר נפשי שעברה, לא הצליחה לגדל את ילדיה ועל כן הם עברו לחזקת האב. הנאשם תיאר את אביו כאדם מרוכז בעצמו אשר התקשה לראות קשייו וצרכיו לאורך השנים. לדבריו, אביו הנהיג חינוך נוקשה ואלמות כלפי הילדים. שירות המבחן התרשם כי הנאשם התקשה לראות בהוריו דמויות תומכות או יציבות שמסוגלות לתת מענה קונקרטי או רגשי לילדיהם.

10. באשר לשימוש בחומרים פסיכו אקטיביים, הנאשם מסר כי החל לצרוך סמים מסוג "גראס" בהיותו כבן 18 והם היוו עבורו בריחה מהתמודדות רגשית. לדבריו השימוש בחומרים ממכרים פגע בתפקודו והוא התקשה לשמור על יציבות תעסוקתית וניכר כי מנהל אורח חיים הישרדותי. הנאשם שלל בעיית התמכרות.

11. ממידע שנמסר מהמרכז לטיפול בנפגעי אלכוהול באשדוד עלה כי ביום 15.7.2019 נמצא הנאשם מתאים להשתלב בתוכנית מטר"א שכוללת טיפול פרטני וקבוצתי המיועד לצעירים עוברי חוק כשברקע שימוש באלכוהול. ביום 21.7.2019 שולב בשיחות פרטניות, הגיע בקביעות וביטא נכונות להליך הטיפול. נמסר מגורמי הטיפול כי הנאשם שיתף במחשבותיו וברגשות מעולמו האישי, מסר בדיקות שתן שהעידו על ניקיון מסמים וכן בוצעו בדיקות נשיפה לאלכוהול שיצאו ללא שרידים של חומרים ממכרים. הליך זה הסתיים ביום 20.8.2020.

12. בהתייחס לביצוע העבירות בהן הורשע, הנאשם לקח אחריות מלאה, לדבריו העבירות בוצעו על רקע מצוקה וקשיים כלכליים כאשר חשש כי לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו הכספיות. הנאשם סיפר כי מצא עצמו ללא קורת גג פנה לאביו בבקשה לעזרה ונענה ביחס אלים ונוקשה.

13. באשר לגורמי הסיכון, שירות המבחן התרשם כי הנאשם חווה חרדות נטישה ודחייה אשר מלוות אותו עד היום. הוריו לא היו פנויים לספק לו מענה רגשי דבר שפגע ביכולתו לבסס מערכת אישיותית יציבה ובוגרת. קיים קושי להתמיד במסגרות חיים פורמליות והנאשם נעדר מערכות תמיכה זמינות. להערכתם, הנאשם פעל בהתאם לדפוסים הישרדותיים והתמקד בפתרון צרכים מידיים. עוד התרשם שירות המבחן מנטייה לפעול באימפולסיביות ומבלי לשקול השלכת מעשיו.

14. באשר לסיכוי השיקום, שירות המבחן התרשם מצעיר שחרף הקשיים שחווה, שולב במרכז לנפגעי אלכוהול באשדוד וסיים ההליך הטיפולי במשך שנה בהצלחה מסוימת. במהלכו שמר על תפקוד תעסוקתי ולתקופה מוגבלת ומסר בדיקות המעידות על ניקיון מסמים והימנעות מאלכוהול. לאחריה שב לנהל אורח חיים עברייני. הנאשם ביטא נכונות לעבור הליך שקומי בקבלת כלים לניהול אורח חיים תקין ללא מעורבות בפליליים. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מגלה הבנה לבעייתיות בהתנהלותו ואחריות באשר להשלכות מעשיו.

15. לאור האמור העריך שירות המבחן כי השתלבותו של הנאשם בטיפול ייעודי בהליך של בית המשפט הקהילתי ובו שיקום כוללני ופיקוח הדוק של בית המשפט עשוי להביא להפחתת הסיכון הגבוה הקיים להישנות עבירות בתחום הרכוש בעתיד.

תסקיר שירות המבחן מיום 18.4.2021 (להלן: התסקיר השני)

16. שירות המבחן עדכן כי נכון למועד כתיבת התסקיר, ריצה הנאשם מאסר בדרך של עבודות שירות בגין עבירות תעבורה, ועובד במשך כחצי שנה במסעדה בקרית מלאכי. שירות המבחן מסר כי נערכה שיחה עם הנאשם במהלכה מסר כי הוא מתקשה לשלב בין ביצוע עבודות שירות לצד עבודתו במקביל. הוא חושש שלא יוכל לעמוד בהתחייבויות הכספיות. הנאשם הוסיף כי הוא זקוק לטיפול רגשי מעמיק לאור חווית הפגיעות, ההזנחה שחווה מהוריו לאורך השנים, בין היתר הוא זקוק לסיוע כלכלי, סיוע בתחום התעסוקה ולקבל מענה רגשי לבדידות שחווה. כמו כן, להגביר את המודעות למניעים שבבסיס העבירות בתחום הרכוש.

17. שירות המבחן התרשם מקושי לשלב בין עבודות השירות, מצבו הכלכלי והליך טיפולי ולאורך זמן ועל כן הומלץ על ניסיון טיפולי נוסף למשך שלושה חודשים במהלכו תבחן אפשרות שילובו של הנאשם בטיפול ייעודי ובמסגרת אשר תהיה מותאמת לצרכיו, בה יוכל לקבל כלים בעזרתם יוכל לעבור תהליך שיקומי להפחית את הסיכון הגבוה שקיים להישנות עבירות בתחום הרכוש בעתיד.

תסקיר שירות המבחן מיום 11.7.21 (להלן: התסקיר השלישי)

18. שירות המבחן עדכן כי במהלך תקופת הניסיון הטיפולי נפגש עם הנאשם מספר פעמים על מנת למצוא לו

מסגרת טיפולית מתאימה. אך מכיוון שמרצה עונש מאסר בדרך של עבודות שירות ובעקבות חוסר זמן ופנייתו לתהליך וחוסר זמן לא נמצאה תוכנית מתאימה. שירות המבחן מסר כי הנאשם ביטא צער על שאינו משולב בטיפול ומסר כי הוא זקוק לטיפול רגשי לאור חוויות הפגיעות והדחייה שחוה מהוריו לאורך השנים, עוד מסר כי הוא זקוק לסיוע כלכלי. בהתאם לאלו, הופנה הנאשם לסדנת פעמונים המתמקדת בניהול כלכלי נכון, צרכנות נבונה ויכולת ללמוד להתנהל מבחינה כספית. אך הסדנא טרם החלה.

19. קצינת המבחן המלווה את הנאשם מסרה כי בפגישה האחרונה ביניהם הנאשם שיתף כי הוא נכנס למתכונת לחוצה שבה הוא דואג לסיים את עבודות השירות ובעיקר להשקיע בעצמו ובחיי האישיים.

20. שירות המבחן חזר על גורמי הסיכון כפי שתוארו בתסקירים קודמים. באשר לגורמי הסיכון הפנה השירות לכך שהנאשם נמנע הנאשם ממעורבות בפלילים והוא מגייס במשך תקופה משאבים פנימיים לצורך השתלבות בטיפול, ובמסגרתו מצליח לשתף בפתיחות ועורך התבוננות פנימית באשר לדפוסי התמודדותו וקשייו הכלכליים ומכיוון שמשדל ומתמיד בעבודות שירות ובמקום עבודתו. במכלול התרשם שירות המבחן מהפחתה ברמת הסיכון אשר צפוי להמשיך ולפחות עם המשך והעמקת התהליך הטיפולי.

21. לאור האמור המליץ שירות המבחן להעמיד את הנאשם בצו מבחן במהלכו יעקוב אחר השתלבותו של הנאשם בסדנת פעמונים ולאחר סיום ריצוי עבודות השירות ישולב בתוכנית טיפולית מותאמת. כן המליץ שירות המבחן על ענישה קונקרטיית בדמות של"צ.

תסקיר שירות המבחן מיום 13.7.21 (להלן: התסקיר הרביעי)

22. שירות המבחן עדכן כי לאחר קבלת התסקיר הקודם התקבל דיווח כי הנאשם נעצר ושוהה בכלא שקמה. בדיקה שנערכה העלתה כי נפתחו לנאשם שני תיקים נוספים. כן חזר על התרשמותו מהנאשם כמי שחוה חרדות נטישה ודחייה אשר מלוות אותו עד היום. וכן חזר על הקושי של הנאשם להתמיד במסגרות חיים פורמליות, תחושות הבדידות המלוות אותו והעדר מערכות תמיכה זמינות וקושי להסתייע בסיבה. שירות המבחן העריך כי הנאשם פעל בהתאם לדפוסי הישרדותיים והתמקד בפתרון צרכים מידיים. לפיכך חזר שירות המבחן מהמלצתו לניסיון טיפולי.

תסקיר שירות המבחן מיום 27.1.2022 (להלן: התסקיר החמישי ואחרון)

23. שירות המבחן עדכן כי פגש בנאשם אשר הצהיר כי מעוניין לערוך טיפול אבל בפועל התקשה להגיע באופן רציף למפגשים ולשתף פעולה בעקבות ריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות והישרדות יומיומית ברמה הכלכלית. הנאשם מסר כי אין לו תמיכה משפחתית והוא חייב לעבוד ואינו יכול להיות פנוי לטיפול. שירות המבחן הציע לנאשם להשתלב במסגרת בית המשפט הקהילתי אולם הוא התקשה להתחייב בשל המצוקות הכלכליות וחוסר הפניות שתיאר.

24. הנאשם השתלב בסדנת פעמונים שהחלה בתאריך 28.11.2021 והוא השתתף בשלושה מתוך שישה מפגשים. והגעתו התאפיינה באיחורים, עיסוק בטלפון הנייד וניכר כי הוא מתקשה להפיק תועלת ממפגשי הסדנא. שירות המבחן עדכן כי התקבל דיווח כי הנאשם עצור בגין חשד לנהיגה בזמן פסילה.

25. בבואו של שירות המבחן לבחון את גורמי הסיכון בהתנהגותו, התייחס לגדילתו בסביבה משפחתית

מורכבת, חרדת נטישה ודחייה אשר מלווים את הנאשם עד היום, ובכך יש לנאשם צורך ממשי בפרצת גבולות, כאשר ניסיונותיו להשיגם גרמו לו להתנהגות עבריינית תוך טשטוש של יכולתו להפעיל שיקול דעת. שירות המבחן מסר כי הנאשם מבטא רצון מילולי לייצב את חייו אך בפועל, לא הצליח להתמיד בשיתוף פעולה עם שירות המבחן ועם מסגרות טיפול שונות ששולב בהן. מכאן העריך שירות המבחן כי קיים סיכון גבוה להישנות התנהגות פורצת חוק.

טיעוני הצדדים לעונש

26. המאשימה בטיעוניה המפורטים עמדה על הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם ובהם שמירה על תחושת הביטחון האישי והפרטיות וזכות הקניין. בתוך כך סקרה את נסיבות ביצוע העבירות כמתואר בכתב האישום, מעשים שבוצעו במחשבה תחילה, מחשבה ותכנון מוקדם, תוך גרימת הרס לרכוש. המאשימה הפנתה לכך שהנאשם פגע ברכושם של גורמים רבים ובהם מוסדות חינוך והתלמידים הבאים בשעריהם, כאשר נטל לחזקתו, כסף מזומן בסכום הקרוב ל- 20,000 ₪, מצלמה, מחשבים ניידים, שקים וכו'. המאשימה ביקשה להדגיש כי תוצאות המעשים אינם מתמצים בגרימת נזק כלכלי אלא שהנאשם פגע בתחושת הביטחון ובפרטיות. המאשימה סבורה שיש לקבוע מתחם עונש אחד ביחס לארבעת האישומים המהווים תכנית עבריינית אחת וביקשה שהמתחם יבטא גם את ריבוי המקרים, כנע בין 12-24 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. המאשימה תמכה עמדתה בפסיקה מתאימה ורלבנטית. עוד בטיעוניה, סקרה המאשימה את עיקרי תסקירי שירות המבחן, ובפרט עמדה על כך שהנאשם בחר שלא לשתף פעולה עם הליך טיפולי, ורמת הסיכון הגבוהה הנשקפת ממנו.

מטעמים אלו ובהינתן עברו הפלילי של הנאשם (עת/1), לקיחת האחריות, פרק הזמן בו שהה הנאשם במעצר, העונש הראוי, כך לדברי המאשימה, הוא מאסר בפועל שלא יפחת מ 18 חודשים ורכיבי ענישה נוספים.

27. בא כוח הנאשם טען כי המתחם אליו עותרת המאשימה מחמיר יתר על המידה ואינו הולם את נסיבות ביצוע העבירה או את מדיניות הענישה הנוהגת. בתוך כך נטען כי מדובר בעבירות רכוש שנמצאות ברף הנמוך אשר בוצעו בשעת לילה מבלי שאיש נוכח בבתי הספר, כך שלא נשקפת סכנה מוחשית. העבירות לא בוצעו בתחום, ללא שימוש באמצעים מיוחדים. בא כוח הנאשם ביקשה לראות בכל העבירות כמסכת עבריינית אחת ולקבוע מתחם עונש אחד. להשלמת מטעמים אלו יש לקבוע לדבריו, מתחם עונש שמתחיל במאסר מותנה ועד שנת מאסר לצד רכיבי ענישה נוספים. לתמיכה בעמדתו זו הפנה לפסיקה וכן ביקש להבחן את הפסיקה שהוגשה מטעם המאשימה, אשר עוסקת להבנתו במקרים חמורים בהרבה.

28. עוד עמד בא כוח הנאשם על נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ומצדיקות לטעמו התחשבות. בין אלו מנה את גילו של הנאשם, ההודאה ולקיחת האחריות שהיה בה לחסוך את העדתם של עדי תביעה רבים מאוד ואת זמנו של בית המשפט. כן עמד על נסיבות חייו הקשות של הנאשם, הקשר עם שירות המבחן, ההליך הטיפולי בו שולב. לדבריו, המאשימה מתעלמת מכך שהנאשם שולב במרכז מטר"א, ומסר בדיקות אשר העידו על הימנעות מסמים ואלכוהול, ומהתסקיר הראשונים מהם אפשר היה ללמוד על סיכוי טוב לשיקום. עוד נטען כי הנאשם לא מימש את הפוטנציאל השיקומי משום שהתביעה התנגדה לשילובו בבית המשפט הקהילתי, בשל מעצרו על לא עוול בכפו, ומחדלו של שירות המבחן בבחינת נסיבות המעצר, אשר מיהר לחזור בו מההמלצה השיקומית שניתנה כמה ימים קודם. לתחושתו עניינו של הנאשם לא זכה להתייחסות ראויה מצד גורמי הטיפול ונעשו טעויות רבות הניתנות לתיקון לו רק תינתן לנאשם ההזדמנות הנאותה.

מטעמים אלו סבר בא כוח הנאשם כי ראוי להשית על הנאשם עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות וענישה נלווית.

29. הנאשם בדברו האחרון אמר את הדברים הבאים: "כבוד בית המשפט אני רוצה לומר שבזמן ביצוע העבירות הייתי במצב נפשי מאוד קשה, הייתי חי ברחוב, דעתי לא הייתה בראשי. חלק מהזמן הייתי משתמש בקנאביס, שזה חלק מההשפעות שגרמו לדברים האלה לקרות בצורה יותר מהירה. הייתי באותה תקופה דר רחוב. בסך הכל ניסיתי לשרוד, לא ביקשתי להתפרנס מהדבר הזה, ההתביישות מהחברה שתראה אותי במצב שני נמצא פה. חלק מהדברים הללו באו מהתנאים הסוציו אקונומיים ברמה המשפחתית, וכיום, אני במקום אחר לגמרי, עובד, שוכר דירה, פועל לאחות את הקרעים שקרו עם השנים במסגרת המשפחתית וכיום אני מדבר עם אבא שנמצא פה באולם על מנת לאחות את הקרעים האלה, אנחנו מנסים לשקם את היחסים, גם עם אמי, שאמנם היינו בקשר אבל היה מאוד עדין, וגם עם האחים שלי שהיום אני בקשר איתם. אני במקום אחר לגמרי. אני חושב שעונש שהוא לא בצורה של מאסר בפועל יוכל לעזור לי להתקדם. מלבד זה יש לי חובות כלכליים מאוד גבוהים. אם אני אקבל מאסר בפועל אני לא רואה את עצמי איך אני יכול להתקדם קדימה עם סכומים כאלה של חובות. אני היום בהליך של פשיטת רגל ואני עברתי כברת דרך מאוד ארוכה ואני נמצא רגע בשלב של ההפטר. אני מבין את העבירות שביצעתי ושנפגעו אנשים, היום אני מבין את זה ורוצה לקבל עונש אבל שיהיה עונש מידתי".

דיון והכרעה

30. אפתח ואומר כי עתירתם המשותפת של הצדדים לקבוע מתחם עונש אחד לארבעת האישומים מקובלת עליי. מדובר במעשים אשר בוצעו בפרק זמן קצר יחסית, דפוס הפעולה דומה, והם חלק מתוכנית עבריינית אחת. מכאן יש להשקיף עליה כאירוע אחד בגינו יש לקבוע עונש אחד הולם. עם זאת בעת קביעת המתחם אקח בחשבון את ריבוי המעשים וריבוי העבירות. ההלכות שנקבעו בעניין הגדרת המונח "אירוע" ידועות ומוכרות ולא מצאתי לחזור על הדברים (ראו ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2021), ע"פ 5643/14 עיסא נ' מדינת ישראל (24.6.2015), ע"פ 2519/14 אבו קיעאן נ' מדינת ישראל (29.12.2014), 1261/15 דלאל נ' מדינת ישראל (13.9.2015)).

31. מתחם העונש ייקבע בהתאם לעקרון ההלימה תוך מתן משקל לערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, למידת הפגיעה בהם ולמדיניות הענישה הנהוגה, והכל בניסבות הקשורות בביצוע העבירה.

32. הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו ממעשיו של הנאשם הם שמירה על שלום הציבור, תחושת הביטחון, שלווה הנפש, הגנה על רכוש, ביטחון ופרטיותו.

33. הנאשם ביצע שורה של עבירות רכוש, התפרצויות והסגת גבול, היזק לרכוש, וגניבה. לדבריו, העבירות בוצעו על רקע מצוקה כלכלית וחובות לשוק האפור ובתקופה בה השתמש בסמים. הנאשם פגע ברכוש מוסדות חינוך ובאלו הבאים בשעריהם, בארבע מועדים שונים, בשלוש הזדמנויות התפרץ לבית ספר ופעם אחת "רק" הסיג גבול. זאת עשה תוך הפעלת כוח כלפי הרכוש וגרימת נזק. פעם אחת הוא ניתק את דלת הכספת מהציר בדרך שלא ידועה למאשימה. פעם שנייה, פער חור בתחתית הכספת באמצעות חפץ שטיבו אינו ידוע, שבר מנעול של ארון. בפעם שלישית, פתח את דלת המזכירות באמצעות חפץ שלא ידוע וגרם נזק ארוגות ולדלתות של משרדים. מכאן אפשר להסיק כי לא מדובר בפעולה אקראית או ספונטנית אלא בפעילות עבריינית שקדם לה תכנון מראש וזאת ללא כל חשש מפני האפשרות להיתפס.

34. מעשיו של הנאשם גרמו לנזק רב, גם למבנה בית הספר וגם מבחינת היקף הרכוש שנגנב. הנאשם נטל לעצמו מכל הבא ליד, כספות, מחשבים דיגיטליים, צג דיגיטלי, רשימת פרטי אשראי, מצלמה, כסף מזומן בסך כ- 19,000 ₪. מעשיו של הנאשם לא רק גרמו לנזק כלכלי אלא הם ציערו אנשים רבים, תלמידים ומחנכים. הגם שקיימת הבחנה בין עבירות התפרצויות לדירה ובין התפרצויות לבית עסק, ומידת החומרה של האחרונות נחשבת פחותה, אך אין להקל בהן ראש וגם עבירות אלו גורמות לנזק כלכלי ולעוגמת נפש. ואזכיר העונש הקבוע בצידה של עבירת ההתפרצות לבנין שאינו בית מגורים, הוא 7 שנות מאסר.

35. ככלי עזר ושיקול בקביעת מתחם העונש הראוי נדרש לפסיקה נוהגת. בחינה של זו מלמדת כי כאשר מדובר בעבירת התפרצות אחת לא מתוחכמת לבנין שאינו בית מגורים מתחם הענישה בין 6-8 חודשי מאסר בגבול התחתון ועד 16-18 חודשי מאסר בגבול העליון של המתחם עובד 16-18 חודשים. וכאשר מדובר בעבירה של הסגת גבול וגניבה - הגבול התחתון של המתחם עשוי להתחיל במאסר מותנה או במאסר קצר שיכול וירוצה בעבודות שירות בעוד שהגבול העליון הוא 8-12 חודשים. ברי כי העונש שהוטל בסופו של דבר, הוא תלוי גורמים נוספים ובהם עבר פלילי, נסיבות אישיות, אופק שיקומי וכיוצא בזה.

36. להלן פסקי הדין אותם מצאתי כרלבנטיים בעבירות התפרצות לבנין שאינו בית מגורים, חלקם הוצגו על ידי הצדדים. חלק מהמקרים חמורים מעניינו של הנאשם וחלק פחות, ורובם עוסקים במקרה בודד ולא בסדרת התפרצויות, הדבר כמובן נלקח בחשבון. רע"פ 6032/15 רפעת אל וחידי נ' מדינת ישראל (21.9.2015) (הוצג על ידי ההגנה); עפ"ג (ירושלים) 14022-09-19 לוי נ' מדינת ישראל (16.2.2020); עפ"ג (י-ם) 34058-02-14 אלקיים נ' מדינת ישראל; ת"פ (תל-אביב) 29806-10-15 מדינת ישראל נ' דעבול (5.3.2018); ת.פ 50519-04-18 מדינת ישראל נ' אלעביד (12.11.2019) (הוצג על ידי המאשימה); ת"פ (רמלה) 55583-01-17 מדינת ישראל נ' אלמגרי (11.6.2019) (הוצג על ידי המאשימה); ת"פ (ירושלים) 13858-01-18 מדינת ישראל נ' מחמד אבו נג'מה (2.6.2019); ת"פ (ק"ג) 8575-01-18 מדינת ישראל נ' אבו בלאל (15.5.2019); ת"פ (תל-אביב) 54346-05-19 מדינת ישראל נ' אביה (5.7.2020); ת"פ 22785-12-17 מדינת ישראל נ' בוזגלו (23.7.2020); ת"פ (תל-אביב) 71029-01-17 מדינת ישראל נ' וונדה (13.12.2020); ת"פ (תל-אביב) מדינת ישראל נ' סוחוי (24.3.2021); ת"פ (תל-אביב) 56657-09-14 מדינת ישראל נ' לוי (2.3.2017); ת.פ 56824-03-16 מדינת ישראל נ' אחמד אבו עדרה (16.1.2017) (הוצג על ידי המאשימה); ת.פ 31716-01-16 מדינת ישראל נ' פרץ (18.12.2016) (הוצג על ידי המאשימה).

37. להלן פסקי דין אותם מצאתי כרלבנטיים בעבירות של הסגת גבול וגניבה. עפ"ג (תל-אביב) 60493-08-19 איונוב נ' מדינת ישראל (6.11.2019); ת.פ 50329-01-15 מדינת ישראל נ' יבדייב (22.3.2015); ת"פ (קריית) 32482-12-15 מדינת ישראל נ' חורג'יראת (5.5.2016); ת"פ (ירושלים) 32842-10-17 מדינת ישראל נ' אדרי (31.3.2019); ת"פ (רמלה) 22691-08-16 משטרת ישראל נ' כהן (17.7.2017). ת"פ 45604-08-16 מדינת ישראל נ' מלניקוב (19.1.2020); ת"פ (תל-אביב) 43382-04-17 מדינת ישראל נ' אל סייד (21.12.2020); ת"פ (תל-אביב) 5546-02-20 מדינת ישראל נ' רדואן (15.2.2021).

38. להשלמת הפרק העוסק במדיניות הענישה הנהוגה, אומר כי בחנתי את יתר פסקי הדין אליהם הפנה בא כוח הנאשם אך לא מצאתי כי הם ברי השוואה. חלק עוסקים בעבירות אחרות (רע"פ 7683/13 פרלמן נ' מדינת ישראל

(23.4.2014); רע"פ 3153/15 מטביצוק נ' מדינת ישראל (11.5.2015), בחלקם הנסיבות קלות בהרבה (עפ"ג 14022-09-19 לוי נ' מדינת ישראל (16.2.2020); ת.פ 12107-05-19 מדינת ישראל נ' אפלצ'יו (24.06.2021)), ובאחד מהם חסרה התייחסות למתחמי ענישה שכן ניתן לפני תיקון 113 לחוק העונשין (רע"פ 3675/06 עזרא נ' מדינת ישראל (28.08.2006)).

39. לאור כל האמור ובהתחשב בנסיבות ביצוע העבירות, ריבוי העבירות, מידת הפגיעה בערכים המוגנים ומדיניות הענישה הנהוגה, מצאתי לקבל את עתירתה הראויה של המאשימה ומתחם העונש ההולם, יקבע כנע בין 12-24 חודשים לצד רכיבי ענישה נוספים.

קביעת העונש בתוך המתחם

40. הצדדים לא טענו לכך ואף לא מצאתי אני נסיבות לחומרה או לקולה המצדיקות חריגה ממתחם העונש ההולם. לפיכך, יש לקבוע עונשו של הנאשם בתוך המתחם תוך התחשבות בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40'א לחוק העונשין).

41. הנאשם יליד 1993, רווק. הוא הודה בהזדמנות הראשונה לקח אחריות על מעשיו. היה בהודאה זו לחסוך את העדתם של עדי תביעה רבים מאוד והיה בזו לחסוך זמן ציבורי ניכר.

42. הנאשם שהה במעצר בין התאריכים 2.7.2018-13.7.2018; 16.8.2018-12.8.2018; 6.1.2019-20.2.2019 ולאחר שחרורו ממעצר הגובלה חירותו למשך 10 חודשים נוספים.

43. הנאשם אינו נותן את הדין לראשונה בחייו. הוא החל את מעורבותו בפלילים עוד בצעירותו. בשנת 2012 הוא נידון בבית המשפט לנוער בגין עבירות שימוש ברכב ללא רשות ונהיגה ללא רישיון- אך לא הורשע וחויב בקנס, התחייבות ופסילת רישיון נהיגה. בשנת 2012 הוא הורשע בבית המשפט לנוער, בגין ניסיון פריצה לבנין שאינו דירה ונגזרו עליו מאסר מותנה, קנס והתחייבות להימנע מעבירה. בשנת 2015 הוא הורשע בגין עבירת איומים ונגזרו עליו מאסר מותנה וחתימה על התחייבות. בשנת 2018 הוא הורשע בגין עבירה של הפרעה לשוטר ונגזרו עליו מאסר מותנה והתחייבות להימנע מעבירה. בשנת 2019 הורשע בגין עבירות של הסגת גבול וגניבה וגם כאן נגזרו עליו מאסר מותנה, פיצוי והתחייבות (הרשעה מאוחרת לעבירות שבגינן נותן את הדין היום).

44. גיליון רישום תעבורתי של הנאשם לא הוגש לעיון בית המשפט על אף שהיה מן הראוי לעשות זאת, בפרט כאשר הנאשם במהלך המשפט וביום 24.12.2020 החל לרצות עונש מאסר בדרך של עבודות שירות שהוטל עליו בבית המשפט לתעבורה. בעניין זה חשוב לומר כי בחוות הדעת שהתבקשה בתיק הנוכחי מסר הממונה על עבודות השירות כי התנהלותו של הנאשם לקויה ואינה עומדת בכללי הממונה ולשון החוק -לריצוי עונשו בצורה רציפה. בתוך כך נמסר כי הוא אינו מקבל מרות וסמכות הממונה. בתקופת ריצוי העונש, מקום ההעסקה שונה ארבע פעמים, כאשר ממקום אחד סולק, נערכו לו שיחות ברור ואזהרה וניתנו לו הזדמנויות להשלים את התקופה לה נידון. הממונה על עבודות השירות ביקש להמתין עד לסיום עבודות השירות בתיק התעבורה עד לקבלת החלטה סופית, אך בית המשפט לא מצא סיבה להמתין עם סיום ההליך כאן.

45. בחינת עברו הפלילי של הנאשם לצד נסיבות ביצוע העבירות בגינן נותן את הדין, מלמד על כך שמדובר בנאשם שסיגל לעצמו אורח חיים עברייני ושולי. הנאשם נעצר כאמור בין 2.7.2018-13.7.2018, אך לא היה במעצר זה כדי להרתיעו, וגם לא היה במעצר בין 12.8.2018-16.8.2018 להרתיעו, והוא שב וביצע עבירות רכוש עד שנעצר ביום 6.1.2019.

46. לזאת אוסיף, כי פעם אחר פעם נהגו בתי המשפט בנאשם במידת הרחמים, לא מוצה עמו הדין וניתנו בידי הזדמנויות לחזור לחיים נורמטיביים, תוך הטלת עונשי מאסר על תנאי. אך הנאשם המשיך בדפוסיו וביצע עבירות נוספות. לא רק שעונשים קודמים לא השיגו את אפקט ההרתעה כמצופה והם לא הובילו את הנאשם לשנות את דרכיו, אלא שניכרת הסלמה במעשיו. העובדה כי לא היה בעונשים קודמים להשיג את ההרתעה מחייבים לטעמי שינוי גישה והטלת עונש הולם שיהיה בו לשקף לנאשם את חומרת מעשיו ותוצאותיהם.

47. נסיבותיו האישיות המורכבות של הנאשם, כפי שבאו לידי ביטוי בתסקירי שירות המבחן ובטיעוני בא כוח הנאשם, יובאו בחשבון ולטובתו של הנאשם. אפרט מקצתן. הנאשם גדל בסביבה משפחתית מורכבת, הוריו התגרשו בצעירותו והם לא היו פנויים לספק לו מענה רגשי. משך שנים הוא מתמודד עם קשיים רגשיים שאינם מטופלים. לאורך חייו פעל מתוך דפוסים הישרדותיים הוא נקלע לקשיים כלכליים והסתבך בלקיחת הלוואות בשוק האפור. הנאשם צרך סמים בתקופות מסוימות וכן עשה שימוש לרעה באלכוהול.

48. עם זאת ועל אף נזקקות טיפולית, למרבה הצער בעת הזו אי אפשר להצביע על אופק שיקומי. הנאשם אומנם השתלב בתוכנית מטר"א לטיפול בנפגעי אלכוהול באשדוד. תקופה מסוימת התמיד בטיפול והשקיע בו, הוא מסר בדיקות המעידות על ניקיון מסמים ואלכוהול. והוא שמר על קשר עם שירות המבחן והביע נכונות להמשיך ולהשתלב בהליכי טיפול והשקיע מאמץ בעבודה לסגירת חובותיו לצד ריצוי עונש מאסר בדרך של עבודות שירות שהוטל עליו כאמור בתיק התעבורה, ואמנם שירות המבחן הביע אופטימיות זהירה ביחס לסיכויי השיקום של הנאשם (תסקיר שלישי), אך הנאשם הסתבך בפלילים ושירות המבחן חזר בו מהמלצתו (תסקיר רביעי וחמישי).

49. ההגנה טענה כי שירות המבחן מיהר לחזור בו מהמלצתו לנקוט בענישה שיקומית מבלי שנערכה בחינה מעמיקה של נסיבות מעצרו בשני תיקים שלימים נסגרו ולא הוגש בהם כתב אישום. ולמעשה לא ניתנה לנאשם הזדמנות נאותה להשלים את ההליך הטיפולי. ונטען כי היה מקום לאפשר לנאשם להשתלב בבית המשפט הקהילתי והעובדה כי המאשימה מנעה ממנו זאת, פגעה בו. אין בידי לקבל טענות אלו, והניסיון להשליך את האחריות על גורמים חיצונים רק מלמד על חוסר התובנה של הנאשם לחומרת מעשיו ותוצאותיהם, כמו גם הענישה המתבקשת מהם.

50. הנאשם הכשיל במו ידיו את ההליך הטיפולי פעם אחר פעם. ניתנו בידי הזדמנויות לשנות את דרכיו. אמנם הנאשם ביטא נכונות להשתתף בטיפול, הן בפני שירות המבחן והן בפני בית המשפט. אולם מדובר במילים ריקות מתוכן. רצינות ואחריות נבחנת במעשים. בפועל, הנאשם התקשה להגיע למפגשים בשירות המבחן, ומסר שיהיה פנוי לשתף פעולה רק לאחר שיסיים את ריצוי עונש המאסר בדרך של עבודות שירות ולאחר שיסדיר את חובותיו. וכאשר שולב בתוכנית "פעמונים" לניהול כלכלי נכון, הוא התייצב רק לחלק מהמפגשים ושירות המבחן התרשם כי גם כאשר הגיע אינו מפיק מהם תועלת. גם התנהלותו אל מול הממונה מלמדת על מי שאינו מכבד גורמי סמכות וחוק.

51. שירות המבחן התרשם כי הנאשם פועל מתוך דפוסים הישרדותיים, ובעל צורך ממשי בפריצת גבולות, כאשר ניסיונות להשיגם גרמו לו להתנהלות עבריינית תוך טשטוש של יכולתו להפעיל שיקול דעת וניכרת התדרדרות במצבו. לנוכח האמור, לא בכדי רמת הסיכון להישנות עבירות פליליות הוערכה כגבוהה.

52. בסיכומו של דבר, ישנו פער בולט בין רצונו של הנאשם בשיקום לבין התנהגותו והתנהלותו בפועל. בית המשפט שמע את הנאשם פעמים רבות, הוא אמנם הביע רצון להשתלב בטיפול, אך כפי שמסר בדברו האחרון רק לאחר שישוחרר ממעצרו בתיק זה, ורק לאחר שיצליח לעמוד בהתחייבויותיו הכספיות. דברים אלו, שנאמרו מהפה אל החוץ נובעים מהחשש מתוצאות ההליך המשפטי ולא מתוך הבנה ותובנה לחומרת מצבו. בצדק רב, לא בא שירות המבחן בהמלצה שיקומית טיפולית בעניינו של הנאשם ואין לנאשם להלין אלא על עצמו.

53. אכן חלפו שנים ממועד ביצוע העבירות (2018) ועד למועד גזר הדין אך הנאשם הוא הגורם העיקרי שלא לומר הבלעדי, להתמשכות ההליכים, והוא לא יוכל ליהנות מההקלה בשל חלוף הזמן. ואזכיר את הדרך בה בחר הנאשם לנהל את משפטו ובמשך שנים רבות. הסנגוריה הציבורית מינתה לו שלושה סניגורים, כולם מקצועיים ועתירי ניסיון, והם פעלו בחריצות ובמסירות לטובתו של הנאשם. אך הנאשם העלה טרונות רבות נגד כל אחד ואחד מהם. זאת ללא ביסוס וללא הצדקה. התרשמתי כי הנאשם עשה כן, כאשר התחוויר לו שיצטרך לשאת בתוצאות מעשיו החמורים והוא סבר שיוכל להשיג רווח מדחייה של המשפט. כך עשה הנאשם, שתוצאות הליך הגישור לא נשאו חן בעיניו, וכך עשה הנאשם לאחר שבית המשפט לא נעתר לבקשתו לדחות את מועד הטיעון לעונש. חודשים רבים טען כי מבקש לשיקול לצרף תיק תעבורה והוא גם מסר כי מבקש לשכור את שירותיו של עורך דין פרטי. בית המשפט נעתר לבקשותיו, אך הוא החליט שלא לצרף את תיק התעבורה והוא גם לא שכר את שירותיו של עורך דין פרטי. למותר לשוב ולציין את שנאמר על ידי בית המשפט (מותבים שונים), לא נפל דופי בייצוגו של הנאשם מטעם הסנגוריה הציבורית בהליך הנוכחי. ובעניינו, קבלת הטענה לפיה יש בחלוף הזמן להצדיק הקלה בעונש מבלי שנלווה לכך הליך שיקום מיטבי גם עשויה לשדר מסר שגוי ולהוות תמריץ שלילי. וגם באופן התנהלות זו של הנאשם יש ללמד על חוסר תובנה והפנמה של חומרת מעשיו ויש בו להעיד על זלזול בהליך המשפטי ועל כך שזה אינו מהווה גורם מרתיע.

54. מעשיו של הנאשם ראויים לענישה ממשית שיהא בה כדי להלום את חומרתם, להמחיש לנאשם את משמעותם והפסול במעשיו ולהרתיעו מפני חזרה על מעשיו. עם זאת, העובדה כי הנאשם צפוי לרצות עונש מאסר לראשונה בחייו, מצדיק התחשבות מסוימת.

תוצאה

לאור האמור אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 14 חודשי מאסר בפועל.

בניכוי ימי מעצרו: 20.2.2019-6.1.2019;16.8.2018-12.8.2018 ;13.7.2018-2.7.2018

ב. 3 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם, אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים עבירות רכוש מסוג עוון;

ג. 6 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם, אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים עבירות רכוש מסוג פשע;

ד. קנס בסך 500 ₪ או 3 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד לא יאוחר מיום 1.8.2022;

ה. פיצויים בסך 3,000 ₪ אשר ישולמו למתלוננים בהתאם לטופס פרטי ניזוק שיועברו על ידי המאשימה למזכירות בית המשפט עד לא יאוחר מיום 24.6.2022. הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט עד לא יאוחר מיום 1.8.2022. לבקשת הנאשם, הפיצויים ולאחר מכן הקנס ישולמו מתוך ערבון שהופקד מטעמו בהליך זה והיתרה תושב לנאשם בכפוף לכל דין. מובהר, כי רכיב זה בגזר הדין כפוף לכל מניעה חוקית לרבות עיקול.

זכות ערעור כחוק.

צו כללי למוצגים.

ניתן היום, ט"ז סיוון תשפ"ב, 15 יוני 2022, במעמד הצדדים.